

ובגין דיַעביד שירותא מעולם דלעילא, אתפסין מניה, בגין דיובלא איהו סתים, ולבתר דעברו שני יובלא דאתפסייא, עבד שני שמטה דאתגליין, ואתעטר בתרין עלמין ואחיד לון.

תא חזי, לאה אולידת שית בנין וברתא חדא. והכי אתחזי, דהא שית סטרין קיימין עליה ואלין שית, וברתא חדא, ברזא עלאה נפקא. רחל אולידת תרין צדיקים. והכי אתחזי, הא שמטה, דבין תרי צדיקי יתבא לעלמין, דכתיב, (תהלים לו) צדיקים יירשו ארץ, צדיק לעילא וצדיק לתתא. צדיק לעילא, מניה נגדן מיין עלאין. צדיק לתתא, מניה נבעא נוקבא מיא לגבי דכורא, בתיאובתא שלים. צדיק מסטרא דא, וצדיק מסטרא דא, כמא דדכורא לעילא יתיב בין תרי נוקבי, הכי נמי נוקבא לתתא יתבא בין תרי צדיקי.

וער דא, יוסף ובנימין תרין צדיקין נינהו. יוסף זכה למהוי צדיק לעילא, בגין דנטר את קיימא. ובנימין איהו צדיק לתתא, לאתעטרא שמטה בין תרי צדיקי, יוסף הצדיק, ובנימין הצדיק.

וכי בנימין צדיק הוה, אין. דכל יומוי לא חטא בהאי את קיימא, ואף על גב דלא אנדמן ליה עובדא פיוסף. אי הכי, אמאי אקרי צדיק. אלא כל יומוי דיַעקב הוה באבלא דיוסף, לא שמש ערסיה. ואי תימא דכד אתנטיל יוסף מיַעקב, רביא הוה ולא נסיב. ואת אמרת דלא שמש ערסיה, אלא אף על גב דאזדווג לבתר לא בעא לשמשא ערסיה.

ואנן הכי תנן, בשעה דשאל יוסף לבנימין,

התפסו ממנו, משום שהיובל הוא נסתר. ואחר שעברו שני היובל המכסים, עשה שני שמטה הנגלים, והתעטר בשני עולמות ואחז אותם.

בא ראה, לאה הולידה ששה בנים ובת אחת, וכף ראוי, שהרי ששה צדדים עומדים עליה, ואלו ששה ובת אחת בסוד עליון יצאה. רחל הולידה שני צדיקים, וכף ראוי, הנה שמטה, שבין שני צדיקים יושבת לעולמים, שפתוב צדיקים יירשו ארץ. צדיק למעלה וצדיק למטה. הצדיק למעלה, ממנו שופעים מים עליונים. הצדיק למטה, ממנו נובעת הנקבה מים לזכר בתשוקה שלמה. צדיק מצד זה, וצדיק מצד זה. כמו שהזכר למעלה יושב בין שתי נקבות, כך גם הנקבה למטה יושבת בין שני צדיקים.

וער פן יוסף ובנימין הם שני צדיקים. יוסף זכה להיות צדיק למעלה, משום ששמר את הברית, ובנימין הוא צדיק למטה, לעטר את השמטה בין שני צדיקים - יוסף הצדיק ובנימין הצדיק.

וכי בנימין היה צדיק? פן, שכל ימיו לא חטא באות הברית הזו. ואף על גב שלא הנדמן לו מעשה כמו יוסף, אם פן למה נקרא צדיק? אלא כל ימי יַעקב, כשהיה באבל של יוסף, לא שמש מטתו. ואם תאמר, שמשנטל יוסף מיַעקב, עלם היה ולא נשוי, ואתה אומר שלא שמש מטתו? אלא אף על גב שהתחתן לאחר מכן, לא רצה לשמש מטתו.

ואנו כף שנינו, בשעה ששאל יוסף את בנימין, אמר לו: יש לך אשה? אמר לו: פן. אמר לו: יש

לך בנים? אמר לו: כן. ואיך נקראים? אמר לו: על שם אחי וכו', [אמר לו, יש לך בנים? אמר לו, שתידים לי. ויראך תקראם? אמר לו, על שם אחי וגו'] גרא ונעמן וגו', שכתוב ובני בנימין בלע ובכר וגו', ואתה אמרת שלא שמש? [אלא באותה שעה].

אמר לו, כן, שהרי באותה שעה לא היו לו. ולאחר שיצא מבית האסורים היו לו ואם תאמר, ובני בנימין בלע ובכר, כשנכנסו למצרים, כך זה ודאי. שכל זמן שהתאבל יעקב על יוסף, לא שמש מטתו והוליד בנים. ואמר בנימין: הנה יוסף אחי, אות הברית של אבא היה, שהרי הברית היא סיום הגוף. פיון שהוא נאכד, אני אהיה שומר מקומו של אחי.

ואם תאמר, הרי באותו זמן שנאכד לא היה צדיק, שצדיק הוא לא היה עד שקרה המעשה הזה בו - אלא כלם היו יודעים מצדק, שיעקב היה יודע שהמקום הזה ירש יוסף, ומשום כך האריך אצל לכן כל כך, עד שייספים הגוף, ומי הוא סיום הגוף? הברית, ועל כן כתוב ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף וגו'. שהרי ודאי כעת השתלם הגוף. פיון שהשתלם הגוף, אני רוצה ללכת. ומשום כך בנימין ידע ושמר את דרך אחיו.

בין שבא ליוסף ונמצא בנימין חזר לביתו ושמש מטתו [והלכו ונכנסו] והוליד בנים. ועל כן הקדוש ברוך הוא עשה אותו צדיק למטה, ויוסף צדיק למעלה, ומשום כך רחל הולידה שני בנים, ולא היה ששה בנים וכת.

ועל זה אותן שבע השנים הראשונות מכסות, שלא ידע בהן יעקב, משום שהיו של היובל.

אמר ליה אית לך אינתו. אמר ליה, אין. אמר ליה אית לך בנין, אמר ליה אין. והיה אקרוין, אמר ליה על שום אחי וכו' (נ"א אמר ליה אית לך בנין, אמר ליה ומינין לי. ואיך ותקרוין לך, אמר ליה על שום אחי וגו') גרא ונעמן וגו' דכתיב (בראשית מו) ובני בנימין בלע ובכר וגו', ואת אמרת דלא שמש. (ס"א אלא בההיא שעתא).

אמר ליה אין, דהא בההיא שעתא לא הוה ליה. (ס"א לכתר דנצא מבית האסורין הוה ליה) ואי תימא ובני בנימן בלע ובכר. פד עאלו למצרים, הכי הוא ודאי, דכל זמנא דאתאבל יעקב על יוסף לא שמש ערסיה ואוליד בנין. ואמר בנימן, הא יוסף אחי, את קיימא דאבא הוה. דהא ברית סיומא דגופא איהו, פיון דאיהו אתאכיד, אנא אהא נטיר (דף קנר ע"א) אתריה דאחי.

ואי תימא, הא בההוא זמנא דאתאכיד, לא הוה צדיק. דצדיק לא הוה עד דאערע עובדא ביה. אלא, פלהו הוה ידעי מיעקב. דיעקב הוה ידע דאתר דא רית יוסף, ובגיני כך אורין בלבן כל כך עד דיסתיים גופא, ומאן הוא סיומא דגופא, ברית. ועל דא כתיב, (בראשית ל) ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף וגו', דהא ודאי השתא אשתלים גופא, פיון דגופא אשתלים, בעינא למיזל. ובגיני כך בנימין ידע ונטר אורחיה דאחוי.

בין דאתא ליוסף, ואשתפח. בנימין הדר לביתיה, ושמש ערסיה (אולי ועאלו) ואוליד בנין. ועל דא קדשא ברוך הוא עביד ליה צדיק לתתא, ויוסף צדיק לעילא. ובגיני כך, רחל תרין בנין אולידת, ולא היה שית בנין וברתא.

ועל דא, אינון שבע שנים קדמאי אתפסיין, דלא ידע בהו יעקב בגין